

סובלנות

”חינוך לשיוויון ערך האדם”

ובלנות-נכונות להכיר בזכות קיומן של דעות, אמונות, אישות וזכויות
התנהגות שונות משלנו, גם אם הן אינן מקובלות עלינו, מסת
דמוקרטי מהוסס על סובלנות לדעות הזולת (ס.ג.ל.).

טייטא-תווית שלילית שהחברה מצמידה לאדם או לקבוצה: אות קלאון.

סטריאוטיפ-דימוי או אפיון כלליים ולרוב פסטיים, שמקובל לראותם
כחייבים טיפוס מסוים.

מתוק: רב המילון השלם צברי-צברי, יצקה שויקה.

מטרות החודש:

- ☺ הגדרת המושג "סובלנות" וחשיבותו: הנכונות לחיות עם דברים שאנו מתנגדים אליהם. סובלנות של חברה נמדדת עפ"י המידה בה מתייחסת קבוצה לקבוצה השונה ממנה. סובלנות הינה יכולת לסבול דעות שונות משלך. לקבל את החריג / השונה.
- ☺ הפחתת סטיגמות, סטריאוטיפים ודעות קדומות.
- ☺ לשפר מיומנות תקשורת.
- ☺ לחנך לפתרון בעיות ללא מפסידים.
- ☺ לדעת להקשיב ולפתח את אלמנט ה"הידברות" בין הפרט בקבוצה ובין הקבוצות עצמן.

הידעתם?

בכל 16 בנובמבר, מצוין ברחבי העולם יום הסובלנות הבינלאומי. יש להניח שלא ידעתם. שכן עבורנו יום הסובלנות הוא יום ככל הימים, לכל היותר המלצה מנומסת בחוזר מנכ"ל של משרד החינוך. שהרי סובלנות היא עסק טרחני, מילה טובת לב וחינוכית מאין כמוה המשמשת לרוב מורות בבית הספר היסודי.

"לא מדובר רק בקבלה של מי שאינו חושב או פועל כמונו, אלא במאבק על זכויות עובד הקבלן, העובדת הזרה, האזרח הערבי, השכנה האתיופית והבחור בכסא גלגלים. סובלנות היא לא 'לסבול' את האחר, אלא לספק במה ושותפות מלאה לקבוצות שהחברה בדרך-כלל נוטה להתעלם מהן".

למה צריך לציין בישראל את יום הסובלנות הבינלאומי? בגלל שהחברה הישראלית מורכבת מקהילות הנלחמות על שוויון זכויות, על הכרה בצורכיהן, על עצם נוכחותן.

"בגלל שלצערנו, בישראל עדיין לא מובן מאליו שאנשים עם מוגבלות הם אזרחים שווים זכויות, ושלא עושים להם טובה כש"נותנים להם לחיות". בגלל שלצערנו, הסובלנות היא נר לרגלנו ורוממות השוויון בגרוננו, כל עוד בחורה נכה לא תתחתן עם בנו. בגלל שלצערנו, מעסיק רק מעלה בדעתו להעסיק אדם עיוור וכבר מתמלא בדאגות: "מה אני צריך, שייפול לי כל בוקר במדרגות?". בגלל שלצערנו, אלפי אנשים עם מוגבלות שכלית גרים במוסדות המוניים ונידחים, כי אם חלילה היו גרים באזורים יוקרתיים יותר מחירי הדירות היו צונחים. בגלל שלצערנו, למרות שיש מקומות חנייה לנכים, נהגים חונים בהם ומבטיחים "אל תעשה עניין, זה רק לשתידקות".

"בגלל שאנשים מסוגים שונים, ביניהם עולים, לפעמים עולים כהים יותר יוצאי אתיופיה, אמורים לחיות בישראל בשוויון זכויות וחובות. אבל הרשויות, ובעקבותיהן האוכלוסייה, מתייחסות אליהם באופן מפלה ומתנשא לעתים, הפוגע בהם ואף גורם לצלקות נפשיות שקשה לרפאן בקרב ילדיהם. כזו הייתה, למשל, פרשיית אי קבלת הילדים האתיופים לבתי הספר באור יהודה בתחילת שנת הלימודים הנוכחית כדי ש"לא יהיו בהם יותר מדי אתיופים".

"בגלל ש-200,000 מהגרי עבודה מועסקים בישראל בתנאי ניצול בוטים רק בגלל שהם 'זרים'. בגלל שמהגר עבודה מסין משלם בממוצע 10,000 דולר תמורת הזכות לעבוד בישראל, בהסתמך על הבטחות על עבודה מסודרת בשכר הוגן, וכשהוא מגיע לישראל הוא מגלה שאיש לא חולם לשלם לו אפילו את שכר המינימום הקבוע בחוק. בגלל שמהגר עבודה שמעז להתלונן או לעזוב מעסיק שמתעמר בו, מאבד את מעמדו החוקי וצפוי למעצר וגירוש. בגלל שנאמר למהגרי עבודה שאסור להם להתאהב, להתחתן או לעשות ילדים, ואם הם בכל-זאת מחליטים להקים משפחה מכריחים אותם לעזוב. בגלל של-500 ילדים של מהגרי עבודה שגדלים בישראל, לומדים במערכת החינוך הישראלית, מדברים, חושבים וחולמים בעברית, רואים את עצמם אזרחים לכל דבר ושואפים לשרת בצה"ל, אומרים שהם לא שייכים. בגלל שבכל שנה 1,000 עד 3,000 נשים ממזרח אירופה נסחרות בתעשיית המין בישראל ואלפי הלקוחות שמבקרים בבתי הבושת עוצמים עיניים מול סבלן. ובגלל שאם אנחנו מצפים שיכבדו אותנו ויהיו סובלניים כלפינו, כדאי שנדע לכבד את מי שחיים עמנו ונזכור שגם אנחנו, לא כל-כך מזמן, היינו הזרים".

"בגלל שבישראל חיים כ-30 אלף ילדים ובני נוער עולים שמצבם החברתי, הכלכלי והלימודי כלל אינו משביע רצון. לא פעם הילדים האלה סובלים מביטויי גזענות ואפליה הן מבני גילם והן מהמבוגרים שסביבם, הן במערכת החינוך והן מחוצה לה. הם חשים מנותקים מהחברה הישראלית ומתקשים להשתלב בה באופן שוויוני. הילדים ובני הנוער העולים אמנם מהווים רק 11 אחוז מכלל הילדים ובני

הנוער, אך כל נער עולה רביעי נושר ממערכת החינוך, רק 36 אחוז מהתלמידים העולים מקבלים תעודת בגרות מלאה, בכ-40 אחוז מכלל התיקים שנפתחים במשטרה כנגד קטינים מעורבים נערים עולים ו-25 אחוז מהנערים שעוברים טיפול פסיכיאטרי הם עולים. הנתונים המדאיגים הללו מצביעים על-כך שהם זקוקים ליותר עזרה, תשומת לב ותמיכה הן מהממסד והן מכל-אחד מאיתנו".

"בגלל שגם התקשורת זקוקה ליום הסובלנות. כמה פעמים ראית נכה בטלוויזיה? ואינני מתכוון לדיווח על שביתת הנכים או לאולימפיאדת הנכים, אלא לכל נושא אחר שאינו קשור בנכים עצמם (פוליטיקה, ביטחון, ביטחון וכל מה שרק מדברים עליו מתוך המסך). כמה פעמים ראית ילד ערבי, עם היגוי כבד, בתוכניות הילדים הרבות כל-כך? כמה פעמים ראית שופט ישראלי דובר רוסי, שופט ערבי או אתיופי, באינספור תחרויות הריאליסטי בערוצים השונים? כמה פעמים שמעת עיוור או חירש מדבר על חינוך? על יופי? על יצחק רבין? כמה פעמים התבקש תחקירן באחת התוכניות לחפש נכה בכסא גלגלים או עיוור שיש לו משהו מעניין או מחדש לספר, כפי שהוא מתבקש למצוא דמות תל אביבית ודמות מהפריפריה, אשכנזי וספרדי, גבר ואישה? כן, גם התקשורת זקוקה ליום הסובלנות. יש לה תפקיד מרכזי לא רק בהעלאת המודעות לנושא, אלא גם ביצירת תשתית להתייחסות נורמאלית לתופעה הנורמאלית של אוכלוסיות מסוגים שונים, שכיום חלק מהציבור רואה בהם 'לא נורמאליים'. אם ילדינו הצברים ישמעו מגיל צעיר מאוד מבטאים שונים, יראו נכים לצד בריאים, חירשים ליד שומעים, הם יבינו שככה זה. נורמאלי. החברה הישראלית תרוויח והשונים יהיו שווים".

**סובלנות " זה כשאנחנו מוכנים לסבול את "האחר".
לסבול אותו, כי הוא הרי גורם לנו לסבל.
אבל היות שאנחנו "בסדר",
נסבול אותו למרות זאת (יורם מלצר).**

**טולרנטיות, חוסר קנאות, יכולת לסבול דעות וקבוצות שונות משלך.
(אבן שושן).**

**סובלנות
זה
שם המשחק**

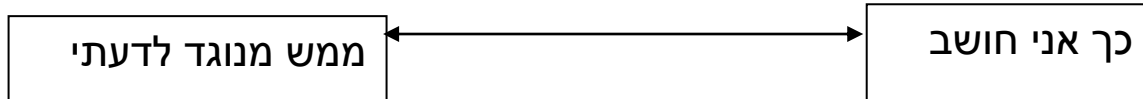
חוקים בלבד אינם יכולים
להבטיח את חופש הביטוי.
כדי שכל אדם יוכל להביע את דעותיו
ללא עונש חייבת לשרוד רוח של
סובלנות באוכלוסיה כולה.
(אלברט איינשטיין)

"לא כל העולם סובב סביבי" (רושם ראשוני) – לפי התור כל חניך בקבוצה אומר רושם ראשוני שיש לו על אחד מחניכי הקבוצה בלי לצרף את שמו. החניך שאליו כוונה ההערה צריך להגיד "זה אני / זה לא אני" (לפי הרושם הראשוני שנאמר) והוא ממשיך במשחק. אם אומר זאת חניך אחר עליו לרקוד ולשיר "לא כל העולם העולם סובב סביבי, אף אחד לא אוהב אותי" * 2 וממשיכים מהחניך אליו התכוונו.

דפים במעגל - יושבים במעגל. כל אחד מקבל דף ורושם את שמו למעלה. מעבירים את הדפים בסבב כאשר כל פעם המדריך שואל שאלה. כל אחד רושם את התשובה בהתייחסות לשם שכתוב למעלה ומעביר ימינה. כך זה נמשך עד שכולם מקבלים בחזרה את הדף עם שמם. מקריאים בקול ואומרים מה נכון ומה לא נכון.

"האם אתה סבלן" מי סבלן?

רצים על ציר לפי הגדרות המדריך (ניתן לעשות גם כמגדלים באוויר, שימוש בנייר קרפ וכו').

- ❖ אני חושב שערבים ויהודים לא יכולים לחיות יחד
- ❖ בחיים לא הייתי מתארח לשישבת אצל מתנחל
- ❖ אי אפשר לשלב נכים בפעולות, אין מתודות המתאימות לכך.
- ❖ הייתי רוצה לדעת יותר על אתיפים
- ❖ אין גבול לסובלנות
- ❖ אני מגדיר את עצמי כסבלן
- ❖ נהגתי בעבר בצורה המסמלת סובלנות אמיתית.
- ❖ אני מודע מתי אני משתמש בסטיגמות.
- ❖ אני חושב שההתעסקות בסובלנות בקבוצות מיותרת.
- ❖ אני חושב שההתעסקות בנושא יהודים ערבים אינה רלוונטית.
- ❖ הייתי יוצא עם נערה/ערבי/ת
- ❖ סובלנות בעיניי היא הנכונות לחיות עם דברים שאנחנו מתנגדים להם.
- ❖ הביטוי של סובלנות הוא לקבל ולהכיל את כולם כמו שהם.
- ❖ יש חניכים בקבוצה שלי שאני לא מתנהג אליהם בסובלנות.

דין:

- * אז מה היא בעצם סובלנות?
- * מה החשיבות של עיסוק בנושא זה, בתקופה בה אנחנו נמצאים?
- * מה נדרש מאיתנו כדי להיות יותר סבלנים?

סובלנות: בחברה, בתרבות ובדת הוא מונח שמשמעותו הנוהג של אדם או קבוצה לא לרדוף, לפגוע או לעלוב בשונים ממנו: אנשים אחרים המחזיקים באמונות שונות משלו, נראים או מתנהגים באופן השונה מזה המקובל בסביבתו של אותו אדם. סובלנות מקושרת בדרך כלל עם פתיחות כלפי האחר, נכונות לקבל את שונותו והסברה כי באותה שונות עשוי להיות טמון ערך ש"מגלה הסובלנות" עשוי לצאת נשכר ממנו.

סטיגמות, סטריאוטיפים ושאר הפרעות...

שחקן נולד - מסדרים 4 כיסאות במרכז החדר. מתחת לכיסאות תופיע מעטפה עם שם האדם שאותו עליו להציג בסיטואציה מסוימת. כאשר אף אחד מחברי הקבוצה כולל "השחקנים" אינו יודע מה התפקיד של השני. משחקים את הסיטואציה... אם אחד מחברי הקבוצה חשוב שהוא זיהה את תפקיד ה"שחקן" הוא קם, טופח על שכמו מחליף אותו וממשיך לשחק את התפקיד. אפשר לשחק את המשחק מס' פעמים שבכל פעם יופיעו סיטואציות ותפקידים שונים. דוגמאות לשחקנים: ערבי, רוסי, הומו, בלונדינית, מרוקאי וכו'.

סיטואציות לדוגמא:

- תור לקופת חולים.
- ישיבת מנהלים בחברת היי-טק.
- לשכת תעסוקה
- נסיעה במונית

דין:

מהי סטיגמה? , למה אנו משתמשים בסטיגמות? (מבורות, חוסר ידע, עוזר לנו להתמודד) .
מה אנו מרוויחים ומה אנו מפסידים מסטיגמות?
על סמך מה אנו מגבשים את דעותינו על אנשים?

הדעות שלנו ברובן מושתתות על תוויות שאנחנו מדביקים לאנשים ולקבוצות בחברה, מבלי להכיר אותם באמת. אדם עובר מולנו ברחוב ובאופן אוטומטי הוא משתייך אצלנו לקבוצה מוכללת רק בגלל איך שהוא נראה / מה שהוא לבש / הריח שלו/ אסוציאציה שהוא העלה לנו ועוד.

**סטיגמות הן בעצם כמו משפט שדה, שכל אחד מאתנו עורך לקבוצה מסוימת. אנו התובעים, על ידי זה שאנו מציינים מאפיין כלשהו, שאנו תופסים כמשותף לציבור שלם, ואנו גם השופטים שכן אנו בוחרים לאשר את המאפיין כמאפיין של הציבור ולהשתמש בסטיגמה כשלקבוצה הנשפטת אין זכות להגן על עצמה.
סטריאוטיפ הוא דימוי מנטאלי המתאר מעין תבנית של אינדיבידואל או קבוצת אנשים החולקים מאפיינים משותפים.**

מטרה: הבנה מדוע יש לנו סטיגמות ומדוע עלינו לחדול מהן.

1. משחק פתיחה – אפשר לספר בדיחות על עדות.
2. תכנון טיול – מדביקים לכל אחד על המצח שם של עדה / עם(כך יכולה כל הקבוצה לראות חוץ ממנו) ומבקשים מהקבוצה לתכנן טיול קבוצתי ולהתייחס לכל אחד לפי העדה שרשומה לו על המצח מבלי להזכיר אותה. דוגמא לעדות/עמים: פרסי, אשכנזי, פולני, יווני, סקוטי, רומני, מרוקאי, תימני, אמריקאי, ערבי, עירקי .
3. כל אחד מנסה לנחש מה העדה/ עם שרשומים לו על המצח.
4. מתחלקים לקבוצות של 3-4 חניכים בכל קבוצה ועל כל קבוצה לבחור עדה אחת ממה שרשום להם על המצח ולרשום איזה סטיגמות יש על העדה / עם ולמה יש את הסטיגמות האלו.
5. חוזרים למליאה ובמליאה כל קבוצה מציגה את מה שרשמה. שואלים שאלות על המשחק שהיה קודם. איך הרגישו? האם זה נכון להתייחס לאדם על פי העדה / עם שלו? למה אנחנו מדביקים סטיגמות? איך אני מרגיש שמדביקים לי סטיגמה. מסכמים בזה שכל אחד מספר אם פעם הדביקו לו סטיגמה או שהוא בעצמו הדביק סטיגמה למישהו והאם זה היה מוצדק.
6. מסכמים בזה שכל אחד אומר מה הוא חושב עכשיו על הסטיגמות שנאמרו בהתחלת הפעולה בתכנון טיול.

הצעה לפעולה ע"י איסוף מידע:

מטרות:

1. שהחניך יבין את ההבדל בין דעה לעובדה.
2. שהחניך יאסוף מידע על ערביי ישראל.
3. שהחניך יבחין בין דעות ועובדות ביחס לערביי ישראל.

מהלך:

חלק א': דעות / עובדות

מחלקים את החניכים לשתי קבוצות. כל קבוצה מקבלת כרטיסיות עליהם כתובות דעות ועובדות על ערביי ישראל.
מטרת המשחק: מרוץ שליחים לסידור הדעות והעובדות כאשר בצד אחד על כל קבוצה להדביק עובדות ובצד שני דעות. מנצחת הקבוצה אשר סיימה לסדר את הדעות והעובדות.

איסוף מידע

דעות:

- הערבים לא מוכנים לשרת בצה"ל
- הערבים מסוכנים לביטחון מדינת ישראל.
- הנוער הערבי מעורב בפלילים.
- יישובי ואדי ערה צריכים לעבור למדינה הפלשתינית במסגרת חלופי שטחים.
- אסור לערבים להצביע לכנסת.
- צריכים לתת לערבים אוטונומיה תרבותית.
- סמלי המדינה צריכים לכלול אלמנטים שקשורים בתרבות במסורת ובהיסטוריה הערבית.
- מדינה יהודית מהווה סתירה למדינה דמוקרטית או למדינת כל תושביה
- ח"כ הערבים פוגעים במדינת ישראל.
- עזמאי בשארה צריך לעמוד לדין על דבריו לגבי הלגיטימיות של פעולות חיזבאלה.
- הערבים רוצים לזרוק אותנו לים.
- חייבים לפעול לצמצום חוסר השוויון בין הערבים ליהודים
- מצב ערביי ישראל הוא פצצה מתקתקת

עובדות:

- אום אל פאחם העיר הערבית הלא מעורבת הגדולה בארץ
- מתוך 10 הערים מוכות האבטלה בישראל 8 ערביות
- מגילת העצמאות הבטיחה שוויון זכויות מלא ללא הבדל דת, גזע ומין
- בכנסת מכהנים 9 ח"כ הערבים
- תקציב החינוך, הבריאות והרווחה בישובים הערבים נמוך בצורה משמעותית מהישובים היהודים
- אחרי מלחמת העצמאות גורשו מאות אלפי ערבים מבתיהם והם חיים עד היום במחנות פליטים בעיקר בירדן ולבנון.
- עד 1966 חיו ערביי ישראל תחת משטר צבאי
- בשנת 1956 התבצע טווח בכפר קאסם שבגליל בו נרצחו עשרות תושבים מרביתם נשים וילדים.
- אחוז האבטלה בחלק נכבד מהערים הערביות מגיע ל-30%
- אחוז הערבים מכלל האוכלוסייה 15%.
- ערביי ישראל מונים כיום כמיליון נפש.
- בבתי הספר הערביים של מדינת ישראל נלמדת השפה העברית החל בכיתה ג'

מנהגים:

משימה: כל משתתף מרים פתק מ"סל השמות" ועליו להכין "קפה" לבעל השם (ניתן לקשט כוסות קלקר בעזרת ארטליי).

משימה:

ערביי ישראל 2006 -

משימה: עליך להמציא סטיקר למפלגה ערבית שבאה לייצג את המגזר הערבי.

דיון:

- על סמך מה אנו מגבשים את דעתנו?
- האם דעותינו וידיעותינו מבוססות על היכרות ועניין או על דעות קדומות?
- האם קיבלתי כאן מידע על האוכלוסייה הערבית שלא ידעתי קודם?
- מה החשיבות של השגת מידע על קבוצה מסוימת?
- בכדי להגיע ליעד הנכסף, הלוא הוא ההידברות, עלינו להכיר את עמדות העמית או היריב, את ההיגיון העומד בבסיס כוונותיו, את המסורת, ההיסטוריה, האופי,

בקיצור להכיר אותו כאדם... ובכך, אנו מנטרלים את הרמה הרגשית ומפחיתים את הסטיגמות עליו.

שפה

הן הפלסטינים והן הבדואים רואים עצמם חלק מהתרבות הערבית, והם משתמשים לצורכי תקשורת בשפה הערבית הספרותית המוכרת כשפה רשמית במדינת ישראל. השפה הערבית היומיומית המדוברת בקרב ערביי ישראל מגוונת מאוד וכוללת מספר רב של ניבים הנבדלים בין אזורים שונים בישראל. בבתי הספר הערביים של מדינת ישראל נלמדת השפה העברית החל בכיתה ג', לפיכך, רוב ערביי ישראל הבוגרים הם רב-לשוניים. מילים רבות נשאלו מהעברית (למשל: "רמזור", "שמנת", "בסדר").

דת

הרוב המכריע של ערביי ישראל הם מוסלמים סונים. יש בקרבם מיעוט נוצרי משמעותי, שחלקו משתייך ל**כנסייה הקתולית** וחלקו לכנסיות אורתודוקסיות. שיעורם של הנוצרים בקרב ערביי ישראל הוא 10% בקירוב, ושיעורם מכלל אזרחי המדינה כ-1.5%. קבוצה נוספת שנהוג לשייך לערביי ישראל היא ה**דרוזים**, אם כי לא כל הדרוזים רואים עצמם כערבים, והם מהווים קבוצה תרבותית-דתית מגובשת בפני עצמה. ה**צ'רקסים**, אינם חלק מערביי ישראל, אף כי אלו היושבים בארץ הם מוסלמים. מוצא הצ'רקסים בקווקז והם אינם קשורים לעם הערבי. משימה: לכתוב את השם הפרטי בערבית

מידע

לאחר השלב בו אנו מתוודעים להיותנו בעלי סטיגמות אנו בוחנים אותם ומבחינים בינם לבין עובדות.

הסטיגמות יוצרות עולם ברור מאוד אך כאשר אנו מסתכלים ובוחנים אותן בראייה מעמיקה יותר אנו מבינים כי סטיגמות הן אינן דבר אמין כמקור מידע ואינן יכולות באמת לעזור לי להחליט מה דעתי על אדם מסוים, האם אני רוצה איתו קשר ועד כמה... קיים הבדל תהומי בין סטיגמות לבין מידע אמין.

הסטיגמות מבוססות על דעה אישית, על חשיפה אישית לתרבות שאינה מוכרת ומובנת וכתוצאה מכך על שפיטה אישית והכללתה על ציבור שלם.

המידע, בניגוד לסטיגמות, מבוסס על עובדות מוצקות. באמצעות המידע שהחניך אוסף, הוא יוכל לנטרל את הרמה הרגשית ומתוך כל זה יבין את החשיבות שבמידע כבסיס לקביעת עמדה.

פעולה בנושא – סימון גבולות:

מטרות:

1. שהחניך יסמן את גבולותיו על פי המידע שאסף קודם לכן.
2. שהחניך יתעמק במערכת הערכים האישית שלו.
3. השלכת המודל של סימון גבולות על נושאים אחרות.

מהלך:

ציר: מסכים – לא מסכים – עליו החניכים צריכים להתמקם בהתאם לסיטואציה שניתנת להם בנוגע ליהודים ערבים. כל פעם בוחרים 2 דעות מנוגדות.

- שילוב אלמנטים מהמסורת וההיסטוריה של ערביי ישראל בסמלי הלאום של מדינת ישראל
- השכרת חדר לערבי בביתך
- יציאה למחנה קיץ עם נעריים ערביים.
- אני מוכן שמושבי יקלוט משפחות ערביות.

- אני מוכן להזמין נער ערבי הביתה.
- אני מוכן לאגן מבצע תרומות למשפחה ערבית נזקקת.
- למידת השפה הערבית
- למידת ההיסטוריה והמורשת הערבית ישראלית
- אני מוכן שיהיה שר ערבי בכנסת
- אני מוכן לגור בישוב מעורב (יהודים וערבים)
- אני מוכן "לצאת" עם נערה ערבית
- אני מוכן לחזרה של פליטים לכפרים שננטשו .
- אני מסכים עם הרעיון של "מדינה פלסטינית".

דיון:

- כל אחד מציג את הגבולות שלו
- מה אני מוכן לסבול?, מה אני לא מוכן לסבול?, על מה אני לא מוכן לוותר בשום אופן?
- על אילו דברים אני מוכן להתפשר / התפשרתי?
- מה קורה כשסימון הגבולות מתנגש עם סולם הערכים שלי?
- האם סימון הגבולות עוזר לי להגיע להידברות?, כיצד?

הגדרת הגבולות מחזקת את העובדה שלא יקרה לי שום דבר אם אקבל את זכותו של מישהו אחר לחשוב ולחיות אחרת ממני ומגדירה עבורי מהי הנקודה שבה כבר פוגעים בי. עצם הגדרת הגבולות מאפשרת לי להיות פתוח , לדבר ולהיות סובלני מבלי לפחד שיפגעו בי.

... טבע העניין מחייב שיש גבול לחופש הדעות, שאם לא יהיה גבול, כל אחד יפרוק עול כל מוסר מוסכם... ואז תמלא הארץ נבלה. אם כן, למשל, שיסכים אדם בלבבו שאין שום עוול ברצח, הוא ודאי חטא. שאם ההסכמה הזאת תפרח - ייהרס קיום העולם. על כן אנו למדים שיש גבול לחופש הדעות. אלא שהדבר הקשה הוא קביעת הגבול. ומסתבר שאין הגבול יכול להיות שווה ממש בכל חברה אנושית. כי, למשל, ההסכמה הגמורה שאין שום רע ללכת ערום בשוק... הוא חטא אצלנו וראוי להיות חטא. אבל איננו חטא אצל הפראים שבאיי גינאה, למשל.

בתוך משחקים!

1. להפיל את המשלה-נשיא נשיא.
2. הרוצח עם קריצות.
3. לרט.
4. מלפפון/בקבוק מיט.
5. דג מלוח.
6. דג מלוח עם כסאות.
7. בולדוז שוודי-כמו קדריט באיט, רק כשתופסים מישהו, מרימיט אותו ואומרים: "בולדוז שוודי, שוודי שוודי".
8. לספור עד 10, מהלי להגיד את אותו מספר פעמיים.
9. לרט ידיים על הרצפה.
10. הקורקבן/הקומקום שלי-חניק אחד יוצא מהחדר, הקבי מחליטה על פריט שיש לכולם (לדוגמה-מכנסיים). החניק שיוצא צריק לאלות על אינה פריט הקבי החליטה. כל אחד מספר על הקורקבן שלו. (הקורקבן שלי סגול הקורקבן שלי קצר..).
11. סיפור בהמשכים-כל אחד כותב שני משפטים ומקבל משפט אחד, כך שרואים את המשפט השני, מה שיוצא זה סיפור מצחיק.
12. מרוץ פרפרים-מיט שלווה דביט קטניט (memoes') על הרצפה, ו-3 מתחרים צריכים להביא את הדף עד הקצה השני של החדר רק על-ידי נשיכות והצפת הדביט באוויר.
13. מרוץ לואות-שק קמח: לואות במצב ובאמצע חפץ שצריק לקחת אותו צ"ו זה שרצים מסביב למצב, נכנסים בין הרגליים של בן הלוא אל תוך המצב.
14. חיי שרה.
15. אני מלמין למסיבה....-מישהו מחליט על תקנון מסוים, לדוגמה-"אני מלמין למסיבה מי שיש לו משהו שמתחיל במ'... ואז הוא אומר "אני מלמין למסיבה את מי שיש לו מטריה", ואז כל אחד מנסה לנחש מה הקוד, "אני יכול להצטרף?", אני אביא ממטרה...." את הוא אומר משהו שמחיל באת מי הוא מצטרף, ואם לא אז לא.
16. רוצה קפה?
17. קרה תרנגולית.
18. בנג בנג/כיו פיו.
19. גפרור וטבעת - כל אחד מחזיק בפה גפרור, צריק להעביר את הטבעת מגפרור לגפרור.
20. שט - כל אחד רושט את השט שלו על שש פתקים ושט אותם במרכז. כל אחד לוקח 6 פתקים שונים וצריק להחליף אותם תמורת פתק אחר. מי שאוסף ראשון את כל שש הפתקים עם שמו שלו, ניצח.

****יש למחור על כללי הבטיחות בכל משחק!!!!****